AVİM Yorum • No: 2023 / 52 • Aralık 2023

ABD'NİN DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ ANLAYIŞI SORGULANIYOR

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) üç üniversitede Harvard, Pensilvanya ve Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT), öğrencileri Gazzedeki olayları protesto ettikleri için yargılanmaya başlamıştır. Hatta bu protestolara izin verdiği gerekçesiyle Pennsylvania Üniversitesi Rektörü Liz Magill, antisemitizm konusunda Kongre'de düzenlenen bir oturumda verdiği ifade nedeniyle gelen eleştiriler ve bağışçıların baskısı sonrası istifa etmiştir. Temsilciler Meclisinin cumhuriyetçi üyesi Elise Stefanik istifa haberinden sonra "Biri gitti, kaldı iki." diyerek Harvard ve MIT'yi işaret etmiştir.[1]

Üniversiteler, idealde düşünce özgürlüğünün ve bilimin teşvik edilmesi gereken, farklı görüşlerin tartışılmasına zemin hazırlayan en önde gelen kurumlardan olmalıdır. Gazzedeki olaylara dünyada büyük bir tepki gösterilmektedir. ABDde ise bu tepkinin dahi gösterilmesine tahammül edilemeyip, sansür konulduğu, düşünce özgürlüğünün engellendiği görülmektedir. Bu yaklaşım bilimin ve hoşgörünün geliştirilmesi gereken özgür mekanlar olarak kabul edilen üniversitelerin varoluşu ile tezat teşkil etmektedir. Ancak bu Türkiye ve Türkiyenin dış politika konularını önceleyen akademisyenler için şaşırtıcı bir husus değildir.

Türkiye, ABDdeki üniversitelerde sansür uygulandığının çok daha önceden beri bilincinde ve farkındadır.

ABDdeki üniversitelerde uzun zamandır Türkiye ve Atatürk temaları konuşmalarına tahammül edilemeyip Ermeni yanlısı protestolarla engellenmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu protestolar yalnız Türklere yönelik değil, yabancı tarihçilere ve akademisyenlere de yöneliktir.

ABDnin ifade özgürlüğüne tahammülsüzlüğü bununla da sınırlı kalmamakta, akademik çalışmalarını Türkiye eksenli yapmayı planlayan genç bilim insanları da (yine Türk ya da Yabancı olması fark etmemektedir.) engellenmeye hatta konularının değiştirilmesine zorlanmaya çalışılmaktadır. Bu sebeple, Türk dış politikasının başat konularının bilimsel olarak ele alınması için katkı sunmak isteyen genç akademisyenler böyle önemli konuları çalışmaktan vazgeçmeye başlamıştır. Maalesef bu sorun o kadar önemli bir sorundur ki, konularını değiştirilmeye zorlanan akademisyenlerinin sayısı azımsanmayacak kadar fazladır.

Fiili sansüre bir örnek olarak, 29 Eylül 2023 tarihinde, Güney Kaliforniya Üniversitesinde Annaberg Gazetecilik Okulu ve Yunus Emre Enstitüsü eş ev sahipliğinde düzenlenen Türkiyenin Kamu Diplomasisi konulu konferansa katılan Dışişleri yetkililerinin radikal Ermeni gruplar tarafından hedef alındığı hatırlanacaktır. Protesto sırasında Dışişleri yetkilileri sözlü ve fiziki tacize uğramıştır[2]. Bu olayda Türk Büyükelçisinin dahi konuşmasına izin verilmemiştir. Ermeni söylemine karşı çıkan her görüşün ABDdeki radikal Ermeni lobisinin yoğun çabalarıyla sansürlendiği bilindiği için, ABDdeki düşünce özgürlüğünün üniversitelerde bile sansürlendiğini görmek bizim için yeni bir durum değildir, ancak özgürlüğün havarisi olmak iddiasındaki bir ülke için üzüntü verici olmaktadır.

*Fotoğraf: *https://tr.euronews.com/2023/12/10/antisemitizm-pensilvanya-universitesi-rektoru-liz-magill-baskilar-karsisinda-istifa-etti*

[1] Beyzanur Özer, ABDli Rektörlere Gazze Baskısı, NTV, ntv.com.tr, 10 Aralık 2023, https://www.ntv.com.tr/dunya/abdli-rektorlere-gazze-baskisi,GGgRQgDkykSv63OdUEVl7g.

[2] Hazel Çağan Elbir, Ancanın Son Zamanlarda Artan Saldırgan Paylaşımları ve Eylemleri, AVİM, avim.org.tr, 5 Ekim 2023, https://avim.org.tr/tr/Yorum/ANCA-NIN-SON-ZAMANLARDA-ARTAN-SALDIRGAN-PAYLASIMLARI-VE-EYLEMLERI.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ABD'NİN DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ ANLAYIŞI SORGULANIYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2023 / 52. Aralık 14. Erişim Kasım 21, 2026. https://avimbulten.org/tr/Yorum/ABD-NIN-OZGUR-DUSUNCE-ANLAYISI-SORGULANIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi

E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır